

Національний університет
«Одеська Юридична Академія»

Факультет прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)

Кафедра криміналістики, судових експертиз
та поліграфології

Національний центр судових експертиз
при Міністерстві юстиції
Республіки Молдова

Міжнародна громадська організація
«Конгрес Криміналістів»

Одеський науково-дослідний
Інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО:
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ,
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ,
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ»

м. Одеса

05 червня 2026 року

КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО: ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ, ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

5 червня 2026 р.

*Одеса
2026*

CRIMINALISTICS OF THE FUTURE: DIGITAL INNOVATIONS, ARTIFICIAL INTELLIGENCE, GLOBAL CHALLENGES AND THREATS

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

5 June 2026

*Odesa
2026*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 20 від 12 червня 2026 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №4 від 22 червня 2026 року)*

Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози: збірник матеріалів міжнар. наук.–практ. конф. (м. Одеса, 5 черв. 2026 р.) / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, В. Шепітько, Д. Колодін, А. Колодіна Л. Аркуша, та ін.]; Нац. ун–т «Одеська юридична академія», кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології; Національний центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Республіки Молдова; Одеський науково–дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України, Міжнародна громадська організація «Конгрес криміналістів». Одеса: НУ «ОЮА», 2026. 564 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково–практичної конференції «Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози», проведеної 5 червня 2026 року Національним університетом «Одеська юридична академія» за участю українських та іноземних науковців, судових експертів, представників правоохоронних органів, практиків, приватних експертів і здобувачів наукових ступенів. Матеріали присвячено криміналістичним інноваціям, цифровим технологіям, штучному інтелекту, розслідуванню злочинів у кіберпросторі, кримінально–правовим і кримінологічним викликам цифровізації, а також кримінально–процесуальним, оперативнорозшуковим та криміналістичним аспектам документування злочинів у цифровий час.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та дотримання принципів академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2026

© Автори статей, 2026

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 20, June, 12, 2026)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 4, June, 22, 2026)*

Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 5 June 2026) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, V. Shepitko, A. Kolodina, D. Kolodin, L. Arkusha, et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine; International Public Organization «Congress of Criminalists». Odesa: NU «OLA», 2026. 564 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats», held on 5 June 2026 by the National University «Odesa Law Academy». The conference brought together Ukrainian and foreign scholars, forensic experts, representatives of law enforcement agencies, practitioners, private experts and postgraduate researchers. The materials cover criminalistics innovations, digital technologies, artificial intelligence, expert support for justice, investigation of crimes in cyberspace, criminal law and criminological challenges of digitalization, as well as criminal procedure, operational–search and criminalistics aspects of documenting crimes in the digital age.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high–quality academic contributions and adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2026

© Authors of articles, 2026

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ПРОКУРАТУРИ ТА СЛІДСТВА
(КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ)
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ, СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ТА ПОЛІГРАФОЛОГІЇ
(м. Одеса, Україна)**

**NATIONAL UNIVERSITY «ODESA LAW ACADEMY»
FACULTY OF PROSECUTION AND INVESTIGATION
(CRIMINAL JUSTICE)
DEPARTMENT OF CRIMINALISTICS, FORENSIC EXAMINATIONS AND
POLYGRAPHOLOGY
(Odesa, Ukraine)**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЮСТИЦІЇ
РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА
(м. Кишинів, Республіка Молдова)
NATIONAL CENTRE OF JUDICIAL EXPERTISE
MINISTRY OF JUSTICE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
(Chişinău, Republic of Moldova)**

**ОДЕСЬКИЙ НАУКОВО–ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
(м. Одеса, Україна)
ODESA SCIENTIFIC RESEARCH INSTITUTE
OF FORENSIC EXAMINATIONS
MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE
(Odesa, Ukraine)**

**МІЖНАРОДНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«КОНГРЕС КРИМІНАЛІСТІВ»
(Україна)
INTERNATIONAL PUBLIC ORGANIZATION
«CONGRESS OF CRIMINALISTS»
(Ukraine)**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

Сергій КІВАЛОВ – Президент Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., академік;

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Мінас АРАКЕЛЯН – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Денис КОЛОДІН – декан факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Лариса АРКУША – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор.

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

Ольга КАТАРАГА – директор Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії, д.ю.н.;
Пьотр ПЄТКОВИЧ – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
Дмитро КІШКО – директор Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України;
Антоніна ЧЕРЕМНОВА – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
Валерій ШЕПІТЬКО – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

Дар'я МІНЧЕНКО – начальник відділу міжнародних зв'язків Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Таїсія ІВАНІЙЧУК – директор наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія», к.біол.н.;
Сергій СТАРОДУБОВ – декан факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Богдан ФАСІЙ – декан факультету судового та міжнародного права Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент
Євген ХИЖНЯК – декан факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент

- Віктор ЦИТРЯК** – заступник декана факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ГОЛОВА РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Вікторія ГРИНЕВИЧ** – в.о. директора Центру поліграфологічних досліджень та тестування, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Ірина ПИШНЕНКО** – провідний фахівець відділу ліцензування, акредитації та забезпечення якості освіти, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК / УКЛАДАЧІ:

- Лариса АРКУША** – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
- Антоніна ЧЕРЕМНОВА** – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
- Пьотр ПЕТКОВИЧ** – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
- Валерій ШЕПІТЬКО** – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

КАРАМАН Микола.....	89
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ ЩОДО ЗЛОЧИНІВ АГРЕСІЇ ТА ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
МИРОШНИЧЕНКО Юрій.....	93
ЦИФРОВА ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ	
НЕДАШКІВСЬКА Ольга, ГУНЬКО Олександр.....	97
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СУДОВО–ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ДОКАЗУВАННЯ, НОВІ ТЕХНОЛОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ПРАВОСУДДЯ	
ОСТАПЕНКО Артур.....	102
ТЕХНІКО–КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	
ПЛАТОВСЬКИЙ Сергій.....	106
ДОСЛІДЖЕННЯ КОЛЕКЦІЙНИХ ТА ІСТОРИЧНИХ АВТОМОБІЛІВ В ПРАКТИЦІ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬША	
САВЧУК Олена.....	110
ПОЧЕРКОЗНАВСТВО В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД КЛАСИЧНИХ ОЗНАК ДО НОВИХ МОДЕЛЕЙ ІДЕНТИФІКАЦІЇ	
САЛТИКОВ Олександр.....	114
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУДОВО–ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ	
СИДОРЧУК Інна.....	117
РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	
СМИРНОВ Максим.....	120
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ В ДАРКНЕТ (DARKNET)	
ТУЛЯКОВ Вячеслав.....	124
ЄВРОПЕЙСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО З ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	

УСЕНКО Олена.....	128
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СУДОВО– ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН	
ЧОРНОУС Юлія.....	132
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ	
ШЕВЧУК Віктор.....	136
КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
ШЕПІТЬКО Валерій, ШЕПІТЬКО Михайло.....	142
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА МІСЦЕ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ В СТРУКТУРІ КРИМІНАЛІСТИКИ	
 СЕКЦІЯ 2. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СИСТЕМІ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ	
АФНАСЕНКО Світлана.....	148
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СИСТЕМІ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ	
БАТІГ Андрій.....	151
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ РУТНОН У СУДОВІЙ ЗАЛІЗНИЧНО– ТРАНСПОРТНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ	
БАЧИЛО Тетяна.....	154
ПРОБЛЕМА ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУДОВО–ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
БЛІНСЬКИЙ Маркіян.....	158
ВИКОРИСТАННЯ АЛГОРИТМІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ТЕХНІКО– КРИМІНАЛІСТИЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ ДОКУМЕНТІВ	
ВОЗОВИК Юрій.....	161
ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОЇ ФІКСАЦІЇ СЛІДІВ ТЕРМІЧНОГО ВПЛИВУ В СУДОВО–ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	

Туляков Вячеслав

*доктор юридичних наук,
професор, член–кореспондент НАПрН України,
професор кафедри кримінального права,
Національний університет «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7513-7714>,
e-mail: tuliakov@onu.edu.ua*

ЄВРОПЕЙСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО З ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Стаття аналізує нові AML–стандарти ЄС та виклики для України в контексті євроінтеграції, конфіскаційної парадигми та цивільно–правової відповідальності за корупційні правопорушення.

Ключові слова: AML, ВАКС, конфіскація, відшкодування, євроінтеграція.

Tuliakov Viacheslav

*Doctor of Legal Science, Professor,
Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine,
professor of the Criminal Law Department,
National University «Odesa Law Academy»,
Odesa, Ukraine*

EU ANTI–MONEY LAUNDERING LEGISLATION: NEW CHALLENGES FOR UKRAINE

The paper analyses the new EU AML standards and challenges for Ukraine in the context of European integration, the confiscation paradigm, and civil liability for corruption offenses.

Keywords: AML, НАКС, confiscation, compensation, European integration

Реформування правової архітектури протидії відмиванню доходів (AML/CFT) стало одним із ключових системних завдань на шляху України до повноправного членства в Європейському Союзі. Ухвалення нового пакету EU AML/CFT (AML6, AMLR, AMLD6) зумовило принципово новий рівень вимог до держав кандидатів на вступ: єдині правила ідентифікації бенефіціарних власників, обов'язкова реєстрація рахунків і трастів, посилені санкції за порушення режиму compliance, запровадження централізованого наглядового органу AMLA. Умовою доступу до єдиного європейського платіжного простору прямо названо приведення національного законодавства у відповідність до *acquis* у сфері AML/CFT [1; 4].

Водночас наукова дискусія щодо ефективності санкцій за корупційні правопорушення, зокрема у частині вибору між конфіскацією та компенсацією, набула нового виміру в контексті практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) та українського досвіду Вищого антикорупційного суду (ВАКС) [2; 3]. Метою цих тез є аналіз нових AML-стандартів ЄС крізь призму виявлених структурних асиметрій українського AML-середовища, а також оцінка правової парадигми відповідальності за корупційні правопорушення, що формується під впливом євроінтеграційних зобов'язань.

Новий регуляторний AML-пакет ЄС формує принципово іншу архітектуру фінансового моніторингу: замість директивної моделі (AMLD) впроваджується пряма дія регламенту (AMLR), що виключає можливість фрагментарної імплементації. Ключові новели охоплюють: уніфіковані процедури належної перевірки клієнтів (CDD/EDD); обов'язкову реєстрацію трастів та інших договірних утворень; посилену прозорість бенефіціарної власності через з'єднані UBO-реєстри; жорсткі вимоги до відповідальності фінансових установ і нефінансових суб'єктів обов'язкового моніторингу; новий наглядовий орган – Агентство з протидії відмиванню коштів (AMLA) зі штаб-квартирою у Франкфурті [1; 4].

Для України, яка перебуває на шляху до членства в ЄС, ці вимоги мають характер юридичних передумов, а не лише рекомендацій. Аналіз поточного стану свідчить про наявність системних прогалин: відсутність загального декларування доходів і майна, широта винятків статті 165 ПКУ (чайові, виграші, соціальні трансферти, «ФОП-оболонки»), застережна позиція щодо Варшавської конвенції, епізодичні амністії капіталу без реконструкції походження активів [1]. Усе це формує середовище «архіпелагу асиметрій», де різні категорії доходів по-різному включаються або виключаються з податкового, AML- та конфіскаційного контурів.

Особливе значення має практика ЄСПЛ щодо репаративної конфіскації. У справі «Флоріо та Бассіньяна проти Італії» ЄСПЛ сформулював концепцію «репаративної конфіскації» (reparative confiscation) як інструменту, що поєднує елементи відновлення справедливості та превенції без надмірного втручання у право власності [3]. Цей підхід може слугувати орієнтиром для України в контексті реформування ВАКС та вдосконалення інституту спеціальної конфіскації.

Харитонов Є. О., Харитонova О. І. та Білошкурський М. М. переконливо доводять, що традиційна конфіскація майна (ст. 59 КК України) та спеціальна конфіскація (ст. 96–2 КК України) мають суттєві правові вади: вони можуть суперечити Конституції України та порушувати право на мирне володіння майном, гарантоване ст. 1 Протоколу № 1 ЄКПЛ [2]. Статистика ВАКС підтверджує зростаючу тенденцію застосування конфіскації: від 9 осіб у 2021 р. до 46 у 2024 р., що свідчить про інтенсифікацію використання юридично складного інструменту. Натомість практика ВАКС 2023–2025 рр. засвідчила появу

de facto компенсаційного механізму через угоди про визнання вини: суди зобов'язують засуджених перераховувати кошти на рахунки Збройних сил України («Армія дронів», фонд United24). Загальна сума таких виплат у 2023 р. склала 77 498,0 тис. грн, у 2024 р. 16 121,1 тис. грн [2]. Однак ця практика залишається непослідовною та потребує законодавчого унормування.

Ключовим законодавчим кроком у цьому напрямі є законопроект № 11340 «Про внесення змін до КК та КПК України щодо підвищення ефективності угод про визнання вини». Попри прийняття його в першому читанні, він піддається справедливій критиці: відсутність вимоги повної співпраці зі слідством (включно зі свідченнями проти спільників), обмеження конфіскації лише доведеними активами, невідповідність розмірів штрафів тяжкості злочинів [2]. Автори обґрунтовують необхідність перегляду законопроекту з урахуванням принципу людиноцентризму та відновлювальної функції санкцій.

Операційний висновок щодо векторів AML–реформи в Україні передбачає побудову координованої архітектури, де дані UBO–реєстрів, реєстрів рахунків і трастів з'єднуються з банківськими транзакційними даними в консолідованому профілі бенефіціарного власника [1]. Аналіз підозрілих операцій на рівні окремого банку (POP–аналіз) має стати частиною єдиного ризик–орієнтованого підходу, доступного Держфінмоніторингу в інтегрованому форматі.

Новий AML–пакет ЄС вимагає від України вирішення щонайменше чотирьох структурних проблем. По–перше, подолання «перекосу у бік слабких»: за відсутності належних гарантій суворі AML–інструменти передусім вражатимуть малий і середній бізнес, НПО та фізичних осіб, тоді як великі транснаціональні схеми адаптуватимуться до нових вимог. По–друге, усунення юрисдикційної асиметрії між податковим, AML–, санкційним і кримінальним режимами, яка дозволяє одному суб'єкту залишатися формально «чистим» у фіскальному сенсі, але токсичним у банківському та санкційному. По–третє, запровадження дієвої кримінальної відповідальності за незаконне збагачення відповідно до стандартів Варшавської конвенції. По–четверте, вирішення конфлікту між режимом GDPR та вимогами прозорості реєстрів бенефіціарних власників.

Концепція «репаративної конфіскації», що впливає з практики ЄСПЛ у справі «Флоріо та Бассіньяна проти Італії», пропонує синтетичну модель, яка поєднує превентивну, відновлювальну та пунітивну функції без порушення права власності [3]. На відміну від класичної конфіскації як кримінального покарання, репаративна конфіскація орієнтована на відновлення суспільного блага, яке постраждало внаслідок злочину, та на усунення неправомірної майнової вигоди.

Для України впровадження репаративної конфіскації як альтернативи або доповнення до наявної моделі спеціальної конфіскації означає: (1) законодавче визначення кола осіб, яким відшкодовується шкода (держава, потерпілі, суспільство); (2) встановлення чітких критеріїв пропорційності між розміром вилучення та доведеною шкодою; (3) інтеграцію з механізмом угод про визнання

вини таким чином, щоб компенсація стала обов'язковою умовою, а не опцією; (4) відповідність стандартам ЄКПЛ щодо «справедливого балансу» між публічним інтересом і захистом прав особи [2; 3].

Таким чином, нові AML-станданти ЄС ставлять перед Україною не лише технічні, а й концептуальні виклики. Країна стоїть на порозі переходу до якісно іншої правової парадигми, де: по-перше, активи без документованої історії походження стають об'єктом підвищеної підозри; по-друге, право власності набуває умовного характеру щодо фінансової прозорості; по-третє, антикорупційні санкції мають виконувати відновлювальну, а не лише пунітивну функцію [1; 2; 3].

Вирішення цих завдань потребує: завершення криміналізації самовідмивання коштів; реформування інституту спеціальної конфіскації у напрямі репаративної моделі; доопрацювання законопроекту № 11340 із запровадженням обов'язкових умов повної співпраці зі слідством та повного повернення незаконно набутих активів; побудови інтегрованої AML-архітектури, сумісної з вимогами AMLR та директив ЄС. Лише у такий спосіб Україна зможе не лише формально відповідати *acquis* ЄС, але й сформувати дієву систему фінансової безпеки, стійку до зловживань та спроможну захистити права всіх учасників фінансової екосистеми.

Перелік використаних джерел:

1. Туляков В. О. Пунітивна компенсація: український захист нацбезпеки в контексті розвитку. Правове забезпечення основ національної безпеки України в умовах війни: проблеми теорії та правозастосування : матеріали кругл. ст. (м. Харків, 17 жовт. 2025 р.) / НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України. Харків : Право, 2025. С. 39–43. URL: <https://hdl.handle.net/11300/31467>
2. Kharytonov E. O., Kharytonova O. I., Biloshkurskyi M. M. Civil Liability for Corruption Offenses: Confiscation or Compensation? *Revista Jurídica Portucalense*. 2026. № 39. DOI: [https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705\(39.2\)2026.ic-3](https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705(39.2)2026.ic-3)
3. Tuliakov V. O. Reparative Confiscation in the ECtHR Case Law: Pragmatic Lessons from Florio and Bassignana v. Italy for the Ukrainian Legal System. –SSRN Preprint. February 05, 2026. 8 p. Available at SSRN: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=6181360
4. AMLR vs AMLD6: Navigating the New Anti-Money Laundering Regulation Era Signicat Blog. 2026. URL: <https://www.signicat.com/blog/amlr-vs-amld6-navigating-the-new-anti-money-laundering-regulation-erasignicat>